

Patientvejledning

Kondylomer (Kønsvorter)

Tidligere hyppig sygdom, især blandt unge. Skyldes et vorte-virus (HPV = human papilloma virus, 90 % skyldes undertyperne 6 og 11 som er indeholdt i Gardasil vaccinationen.) og overføres næsten altid seksuelt. Efter indførelse af HPV vaccination i børnevaccinations-programmet er hyppigheden stærkt faldende. Man bliver ikke smittet fra toiletsæder, håndklæder el.lign. Det vil sige, at så længe, man har kondylomer, skal man beskytte sin partner ved at bruge kondom. En anden type HPV-virus kan være årsag til celleforandringer, men det virus, der er årsag til kondylomer, er for de fleste virustyper ufarlige.

Inkubationstiden er 3 uger til 9 måneder, i gennemsnit 2-3 måneder. Kondylomer forsvinder som regel af sig selv i løbet af 6 – 9 måneder, men kan også findes i huden i måneder. Kan forefindes både ude på huden, i skeden og på livmoderhalsen. Ikke alle små knopper er vorter, evt. må der undersøges med mikroskop for at man kan være sikker. Er der stadig tvivl, kan der tages en lille vævsprøve.

Symptomer

Kondylomer kan give lokale gener som irritation, kløe og svie, dels give kosmetiske gener. Infektionen vil for manges vedkommende være psykisk belastende med påvirket selvfølelse og sexual-liv.

Behandling

Der findes ikke en veletableret bedste behandling.

Behandlingen rettes især mod de kondylomer der genere fysisk, øvrige behandling er at betragtes som kosmetisk. Kondylomer kan behandles med Condylone, Wartex eller Aldara ved påsmøring. Podofyllin (10-20 %) påsmøres hos egen læge (du må ikke bruge nogle af disse cremer, hvis du er gravid). Nogle gange forsvinder kondylomerne hurtigt, andre gange kan det kræve gentagne behandlinger i lang tid – hos enkelte over et år – før kondylomerne er helt væk. Hvis cremen eller linimentet ikke får kondylomerne til at forsvinde, kan man fryse dem eller skære dem væk i lokalbedøvelse. Ved meget udbredte kondylomer kan man evt. få dem laserbehandlet i fuld narkose under en kortvarig hospitalsindlæggelse.

Skal ens partner til lægen?

Ja, hvis der er synlige vorter, ellers ikke. Hvis du har fast partner og ikke bruger kondom, har din kæreste formentlig enten vorte-virus, selvom han ikke har synlige vorter, eller han er immun overfor denne virustype.

Kondylomer er ofte længere tid om at forsvinde hos rygere, som har en nedsat immunitet overfor virus, så her er endnu en grund til at slutte med tobakken.

Gravide kvinder, der for nylig har haft kondylomer, får ikke sjældent et nyt udbrud – formentligt pga. nedsat immunitet.

Kondylomer kan dukke op igen efter flere år, men hos de allerfleste er de væk, når de er væk.

Forebyggelse:

Kondom anbefales ved sex med ny partner, så længe der er synlige kondylomer, kondom anbefales også ved lokalbehandling for at undgå at partner får bivirkninger heraf. Kondom beskytter desuden mod andre seksuelt overførte sygdomme, men beskytter kun de slimhinder der er dækket af det.

I forbindelse med behandlingen, anbefales undersøgelse for chlamydia, en anden hyppig infektion, samt celleprøve hvis det er mere end 3 år siden sidst eller aldrig foretaget. (foretages rutinemæssigt fra man fylder 23 år).

Vaccination med Gardasil beskytter ca. 90 %, hvis du ikke er smittet med HPV 6 eller 11. Har du tidligere eller nuværende kønsvorter med HPV 6 eller 11, kan vaccinen beskytte dig mod at kønsvorterne kommer igen

Udarbejdet af Helle Christina Sørensen februar 2020

Revideres senest 2023